

Bijlage bij Beleidsplan 2016-2021

Beleidsnotitie Stichting Natuurlijk Spaarnwoude april 2018 versie V2.4

Inleiding

De Stichting Natuurlijk Spaarnwoude, hierna SNS, is voortgekomen uit het initiatief van de werkgroep Echt Duurzaam Spaarnwoude en wordt ondersteund door de bewonersverenigingen BNS (Belangenvereniging N-Z Spaarndammerpolder) en WVV (Wonen Varen Werken) in Velsen.

SNS is opgericht om evenwichtigheid te bevorderen bij het maken van keuzes voor het behoud en gebruik van de bufferzone Amsterdam-Haarlem. De bescherming van de functie natuur staat daarbij dikwijls tegenover het belang bij het gebruik van het gebied voor andere doelen, waar onder de recreatie.

Het gebied maakt onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland, voorheen de Ecologische Hoofd Structuur. De aanwijzing als bufferzonegebied heeft het mogelijk gemaakt deze functie te behouden.

Oorspronkelijk was het bufferzonegebied veel groter. De Velsbroek is er geen onderdeel meer van. De A9 is als grens ontstaan. De Zuiderscheg is los geraakt door tunnelbouw en wegen. De Houtrakpolder dreigt ten prooi te vallen aan havenuitbreiding van Amsterdam. De horizon van het gebied is verkleind door grootschalige olie- en kolenopslag, windmolens van Amsterdam en hoogspanningsmasten.

De bufferzone heeft voor een groot deel als bestemming recreatiegebied. Het dorp Spaarndam maakt geen deel uit van het Recreatiegebied Spaarnwoude, maar is gelegen binnen de bufferzone.

Grondslag SNS

De Stichting Natuurlijk Spaarnwoude, kortweg SNS, heeft als grondbeginsel dat de waarde van het bufferzonegebied Amsterdam-Haarlem moet worden behouden en gecultiveerd. De waarde wordt primair bepaald door natuur en biodiversiteit en heeft daardoor van zelfstandige betekenis. Het gebied is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland en geniet daarom bescherming. Het recreatieve gebruik zien wij als ruimtelijke invulling en onderworpen aan de mogelijkheden die de ecologie daarvoor openlaat en toestaat.

Beleidskader

Het wettelijke kader voor de bescherming van natuurwaarden is uitgebreid. Van belang is de in procedure verkerende Omgevingswet, waarin het thans aanwezige scala van Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet, etc te integreren overige wetgeving input leveren voor ruimtelijke plannen van overheden.

Op dit moment komt de beleidseenheid voor het bewaken van ruimtelijke orde bij de provincie vandaan via haar Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) en het niet bindende Natuurbeheerplan. De Provincie Noordholland beschrijft in haar Natuurbeheerplan de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied en trekt daar haar beschermingsregiem overheen. In 2019 zal wellicht de Wezenlijke

Kenmerken en Waarden in de PRV worden opgenomen, waardoor die bindend worden voor ruimtelijke plannen.

SNS wil natuurwaarden verdedigen. Andere functies binnen de bufferzone moeten inpasbaar zijn binnen de randvoorwaarden van het provinciale beleid en in gevallen van onvermijdelijke aantasting compensabel gemaakt. Waar het gaat om ontgrenzing van het Natuurnetwerk Nederland vanwege een groot algemeen belang, zal de compensatie binnen of nabij de bufferzone gelegen moeten zijn. Waar Wezenlijke Kenmerken en Waarden niet kunnen worden geborgd zal ontgrenzing van het Natuurnetwerk moeten plaatsvinden.

Bedreigingen

SNS ziet natuur waarden bedreigd door afkalving van de omvang van het gebied. Tegelijkertijd wordt de kwaliteit van de natuur bedreigd door infrastructurele werken in en om het gebied, toenemend geluid, heersend kunstlicht, ontoereikende waterbeheersing, ontoereikend beheer van het groen, grootschalige intensieve bedrijfsmatige recreatie. De grootste bedreiging is wellicht een afnemend draagvlak voor het behoud van de groene structuur.

SNS wil bedreigingen van het gebied bestrijden en bouwt daarvoor haar netwerk op

SNS bevordert activiteiten die tot natuurverbetering leiden en tracht via haar netwerk de belangstelling voor de waarde van de natuur te bevorderen. De concrete acties worden op haar website gepubliceerd.

SNS tracht binnen de mogelijkheden die zij heeft activiteiten te ontwikkelen die bekendheid met de waarde van de natuur in de bufferzone groter maken.

Natuur en Recreatie

SNS ziet de inrichting als recreatiegebied niet per definitie als strijdig met het ecologische belang. Het gebied biedt de recreatie mogelijkheden maar die zijn niet onbeperkt. Natuurwaarden laten druk toe, maar op een zeker niveau is die druk te groot. Een conserverend beleid is daarom op zijn plaats. Dit betekent, dat alle vormen van recreatie mogelijk kunnen zijn, als zij de omgeving slechts beperkt en tijdelijk belasten.

Ruiters, wandelaars, fietsers, mountainbikers, vissers, zwemmers, naaktrecreatie, golfers, modelvliegers, skeelers en zo meer. Geen van de partijen stelt bovenmatige ruimtelijke eisen. De groepsomvang is doorgaans gering. Evenementen met massale hoeveelheden bezoekers verdringen wel andere recreanten. Terreinen worden afgezet met linten en hekken en in korte tijd gemolesteerd. De bezoekers komen met een specifieke en niet op de natuur georiënteerde interesse en vormen geen toevoeging voor de overige recreatieve functies. Het houden van massale veldlopen in het gebied is de nieuwste vorm hiervan. De materiële schade aan het terrein is fors en zal een moeizaam herstel laten zien

Het begrip Recreatie is ongespecificeerd en voor ruimtelijke ordening niet toepasbaar. Dat zelfde geldt voor de bijvoegelijkheden "grootschalig" "intensief/extensief".

SNS is van mening dat vormen van structureel bedrijfsmatig recreëren met veel bezoekers een bedreiging zijn voor de ecologie. Daarmee worden grootschalige meetings, veldlopen en geluidsfeesten, bedoeld.

SNS staat op het standpunt dat de recreatieve mogelijkheden van het gebied voor iedereen beschikbaar moeten zijn zover zij geen ruimtelijke beperkingen opleggen aan andere partijen of aantasting voor natuurwaarden veroorzaken. Activiteiten die bijzondere voorzieningen noodzakelijk maken als het ophogen, ontgraven en draineren van terreinen veroorzaken zijn ongewenst.

Het recreatiegebied een metropoolpark?

Door de partijen die economisch samenwerken in de regio Kennemerland en de regio Amsterdam wordt de bufferzone afgeschilderd als de achtertuin van de grote stad Amsterdam. Het is echter vooral een park van de regio Kennemerland. Het recreatieve belang voor inwoners van de stad Amsterdam is beperkt. De stad heeft echter ook belang bij het handhaven van de groenstructuren rondom.

SNS staat op het standpunt, dat er geen voorgetrokken belang van de stad Amsterdam kan bestaan die het als park van de metropool kan bestempelen.

Ondernemers

Bijna alle zittende ondernemers hebben belang bij vormen van recreatie en nemen deel aan het bewustzijn, dat de waarde van het gebied de bedrijfsvoering ondersteunt. De gemeenschappelijke basis is daarvoor Rust Ruimte en Groen. SNS staat op het standpunt, dat ondernemen in de staat en omvang waarin het nu gebeurt in de meeste gevallen acceptabel is en ook groei daarvan mogelijk moet zijn. In gevallen van functieverdriving door b.v. grootschalige parkeervoorzieningen is er sprake van een vorm van verstedelijking, die geen bijdrage is aan de waardeontwikkeling van de natuur.

Ongewenst is de ontwikkeling van grootschalige horeca, omdat het geen toevoeging is voor de waarde of het gebruik van het gebied.

Ongewenst is tevens de vervreemding van publiek eigendom voor ondernemers die het publieke gebruik uitsluiten. Het exploiteren van een vakantiepark onttrekt het terrein aan natuurontwikkeling en de openbaarheid. Er is sprake van verstedelijking.

SNS ziet ondernemingen, die met hun bedrijvigheid in verband staan met vormen van recreatie en een bedrijfscontinu karakter hebben, niet als ongewenst en bevorderlijk voor het levendige gebruik van het gebied.

SNS is tegen de ontwikkeling van wisselwoningparken (zgn. vakantieparken) binnen het domein van de bufferzone en ziet die als een vorm van verstedelijking en in strijd met de wezenlijke waarden en kenmerken van het gebied.

Waar Wezenlijke Kenmerken en Waarden niet kunnen worden geborgd zal ontgrenzing van het Natuurnetwerk moeten plaatsvinden.

Bestuur

Als bufferzonegebied is het gebied door het Rijk aangewezen en gefinancierd. Het gebied wordt op dit moment beheerd door het Recreatieschap Spaarnwoude. Het Schap is oorspronkelijk door het Rijk in de zestiger jaren van de vorige eeuw opgericht als projectorganisatie. Het bestuur was en is nog georganiseerd volgens de Wet Gemeenschappelijke Regeling, waarbij belanghebbende gemeenten en de Provincie elk via een verdeelsleutel de financiering verzorgen. Bestuurlijk stemrecht in de Algemene Vergadering is gelijkhoofdig. Elke gemeente en de Provincie heeft een stem. Burgers, pachters, boeren, ondernemers en bewoners hebben geen inspraak.

Na de overgang van project- naar beheersorganisatie is de bestuursstructuur van het Recreatieschap niet aangepast. Het bleef functioneren in de het kader van de Wet Gemeenschappelijke Regeling

Stichting Natuurlijk Spaarnwoude beschouwt de aanwezigheid van een democratisch bestuur als gewenst. Voor burgers, ondernemers, recreanten moet de overheid toegankelijk, aanspreekbaar, bereikbaar en juridisch aansprakelijk en zijn voor alle zaken, die het openbare belang aangaan.

SNS stelt zich op het standpunt, dat het gebied moet worden bestuurd door een overheid die bestuursinstantie is volgens de Algemene Wet Bestuursrecht

Beheer

In de visie van SNS dient het beheer van het gebied zich terug te trekken op de voorzieningen die nodig zijn om het terrein doelmatig te beheren. Daarvoor is een professionele terreinbeheerder nodig. Staatsbosbeheer heeft de gronden in eigendom. Die kan bij voorbeeld ook beheren en heeft alle expertise om de kosten overzichtelijk te maken. Er zijn echter meer terreinbeheerders die bewezen hebben die taken te kunnen uitvoeren.

SNS ziet dat doelmatig terreinbeheer gediend is met professionele opvattingen over het beheer op lange termijn. Terreinbeheerders die bewezen hebben dat inhoudelijk en economisch te kunnen volbrengen zouden in een openbare aanbesteding moeten voorkomen.

SNS vindt dat de natuurwaarde van de bufferzone kan worden vergroot door een versobering van de voorzieningen voor intensieve recreatie.